

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ว่าด้วยการศึกษาลดชีวิต
พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การจัดการศึกษาลดชีวิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติให้จัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาลดชีวิตสำหรับประชาชนและเสรีภาพทางวิชาการ และความเสมอภาคทางการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสศึกษา เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถนำไปพัฒนางานและพัฒนาอาชีพอันเป็นประโยชน์ต่อ สังคมและประเทศชาติ และให้ผู้เข้ามาศึกษาเป็นรายวิชา กลุ่มวิชา ชุดวิชา หรือหลักสูตรฝึกอบรมที่ มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาลดชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“หน่วยงาน” หมายความว่า คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนที่ จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ เทียบเท่าคณะและให้หมายความรวมถึงส่วนงานภายในที่จัดการเรียนการสอนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการ บริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

“การศึกษาลดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Education) โดยเป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอก ระบบ (Non-Formal Education) การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หรือการศึกษาที่ ผสมผสานการศึกษาทั้งสามรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคล อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ และ สภาพแวดล้อมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของโลกได้อย่างต่อเนื่อง

“ผู้เรียน” หมายความว่า บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียนในระบบการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learner)

“รายวิชา” หมายความว่า กระบวนวิชาต่างๆ ที่เปิดสอน

“ชุดวิชา” หมายความว่า กลุ่มของรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ให้ความรู้เป็นองค์รวม หรือมีลักษณะการนำความรู้มาบูรณาการ โดยแต่ละชุดวิชามีการจัดการเรียนการสอนเบ็ดเสร็จในระยะเวลาหนึ่ง

“หลักสูตรฝึกอบรม” หมายความว่า หลักสูตรที่หน่วยงานจัดบริการแก่บุคคลที่สนใจให้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อนำไปพัฒนางานและพัฒนาวิชาชีพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ โดยมีระยะเวลาที่ใช้อบรมตลอดหลักสูตรเทียบเท่าไม่น้อยกว่ารายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย และมีวิธีการประเมินฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของมหาวิทยาลัย

“ระเบียบการศึกษา” หมายความว่า ระเบียบการศึกษาที่ออกให้สำหรับผู้เรียน (Non-degree Transcript)

“คลังหน่วยกิต” (Credit Bank) หมายความว่า ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตสำหรับผู้เรียนที่เข้าศึกษารายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรฝึกอบรมในระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรีหรือปริญญาทุกระดับของมหาวิทยาลัยที่จัดไว้สำหรับการจัดการศึกษา และที่ได้จากการเทียบโอนในระบบคลังหน่วยกิต

“การศึกษาในระบบ” หมายความว่า การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอนโดยได้รับประกาศนียบัตร ประกาศนียบัตรชั้นสูง อนุปริญญา ปริญญา หรือคุณวุฒิทางการศึกษาอื่นๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยยอมรับ

“การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

“การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อมสื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

“ผลการเรียน” หมายความว่า ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกิดจากการศึกษาในระบบซึ่งสามารถแสดงในรูปของคะแนนตัวอักษร หรือแต่มีระดับคะแนนที่นำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และประสบการณ์บุคคลที่สั่งสมไว้ ที่เทียบได้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งสามารถวัดและประเมินได้โดยวิธีการต่างๆ

ข้อ ๔ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลที่มีความสนใจเข้าศึกษาบางรายวิชา หรือเข้าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ โดยเป็นแบบสะสมหน่วยกิตและสามารถเลือกเรียนได้ทุกรายวิชา ชุดวิชา ระดับ และหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ หลักการของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มีดังนี้

(๑) ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ ความสามารถและหรือสมรรถนะมาเทียบหน่วยกิตและสะสมในคลังหน่วยกิตได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาในระบบ

(๒) ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ ความสามารถและหรือสมรรถนะในคลังหน่วยกิตได้โดยไม่จำกัดอายุและคุณวุฒิของผู้เรียน ระยะเวลาในการสะสมหน่วยกิต และระยะเวลาในการเรียน

(๓) ผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาความรู้และสมรรถนะเฉพาะทางหรือต้องการเปลี่ยนอาชีพ สามารถรับการฝึกอบรมจากหน่วยงานและเป็นหลักสูตรที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับในวิชาชีพนั้น จะถือว่าหลักสูตรนั้นได้รับการรับรอง แต่ในกรณีที่หลักสูตรยังไม่ได้ได้รับการรับรองจะต้องนำผลลัพธ์การเรียนรู้มาเทียบอีกครั้งหนึ่งเพื่อสะสมหน่วยกิตในคลังหน่วยกิต

(๔) ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตได้ตลอดชีวิต โดยไม่มีเงื่อนไขของระยะเวลาในการสะสมและระยะเวลาในการศึกษา

(๕) ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนและสะสมหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษามากกว่าหนึ่งแห่งได้

ข้อ ๖ รายวิชา ชุติวิชา หรือหลักสูตรฝึกอบรม สามารถเทียบหน่วยกิตได้ภายใต้หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ การสมัครเข้าศึกษา การรับเข้าศึกษา ระยะเวลาที่ศึกษา การลงทะเบียนเรียน การเทียบโอนรายวิชาตามที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร ให้จัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ การจัดการศึกษาตามข้อบังคับนี้ อาจมีความร่วมมือตกลงในการจัดการเรียนการสอนกับสถาบันการศึกษาอื่นหรือภาคเอกชน โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

ข้อ ๙ บุคคลทั่วไปสามารถสมัครเป็นผู้เรียนได้ โดยไม่จำกัดเพศ อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความพิการ ศาสนา หรือสัญชาติ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ประกาศ ระเบียบหรือข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ ให้กองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางในการรับสมัครและการขึ้นทะเบียนผู้เรียนในระบบการศึกษาตลอดชีวิต การเทียบโอนผลการเรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้ บริหารจัดการระบบคลังหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย และรายงานผลการดำเนินงานต่อมหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัยทุกสิ้นปีการศึกษา

ข้อ ๑๑ ให้หน่วยงานกำหนดหลักสูตร รายวิชา ชุติวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้เรียน และจัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๒ การโอนหรือการเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัย

กรณี การเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้ ให้นำระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์ในการออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรหรือปริญญาบัตรหรือระเบียบการศึกษา มีดังนี้

(๑) การศึกษาในระบบ ให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรหรือปริญญาบัตร

(๒) การศึกษานอกระบบ

(๒.๑) กรณีผู้เรียนไม่ต้องการสะสมหน่วยกิตในคลังหน่วยกิต หน่วยงานที่จัดรายวิชาหรือหลักสูตรฝึกอบรม สามารถออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรหรือระเบียบการศึกษาได้

(๒.๒) กรณีที่ผู้เรียนต้องการสะสมหน่วยกิต และขอเทียบโอนเพื่อจบการศึกษาในระบบให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรหรือปริญญาบัตร

(๓) การศึกษาตามอัธยาศัย ให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นผู้ออกประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตร

ข้อ ๑๔ สิทธิของผู้เรียน

(๑) บุคคลทั่วไปที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียนจะได้รับการกำหนดที่สปรประจำตัวผู้เรียนหรือบัตรประจำตัวผู้เรียนแล้วแต่กรณี และสามารถเลือกใช้บริการของมหาวิทยาลัยได้ โดยมีอัตราค่าธรรมเนียมเพื่อใช้บริการตามระเบียบ ประกาศของมหาวิทยาลัย

(๒) เมื่อผู้เรียนได้ศึกษารายวิชาหรือหลักสูตรฝึกอบรมสำเร็จตามเงื่อนไขแล้ว สามารถสะสมหน่วยกิตของรายวิชาหรือหลักสูตรเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตที่กำหนดให้เทียบได้กับรายวิชาที่เปิดสอนสำหรับนิสิต และอาจขอโอนหรือเทียบโอนผลการเรียนรู้จากคลังหน่วยกิตได้ โดยให้เป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรนั้นๆ ทั้งนี้ ให้เริ่มนับตั้งแต่เสร็จสิ้นผลการสอบหรือผลการอบรม โดยมีการวัดและประเมินผลการศึกษาตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย

(๓) ผู้เรียนสามารถยื่นคำขอต่อกองทะเบียนและประมวลผลเพื่อขอรับประกาศนียบัตรหรือระเบียบการศึกษา เมื่อผ่านการวัดและประเมินผลรายวิชาหรือหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร

ข้อ ๑๕ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๖ วินัย และการลงโทษ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยวินัยนิสิตมาบังคับใช้กับผู้เรียนในระบบการศึกษาตลอดชีวิตโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗ การพ้นสภาพการเป็นผู้เรียน ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๘ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

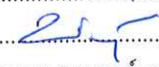
ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาในการตีความหรือการปฏิบัติดำเนินการอื่นใด ที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้เสนอสภามหาวิทยาลัยวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๐ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีออกประกาศให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับกำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสรารุช เบญจกุล)
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....ร่าง/พิมพ์(สรเดช บำรุง)
.....ทาน(ณภัทร พรจำศีล)
.....ตรวจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มลฤดี เขาวรัตน์)

หมายเหตุ เหตุผลในการออกข้อบังคับนี้ เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม อีกทั้งเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการศึกษามีการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา 8 กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักการศึกษตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และมาตรา ๑๕ ระบุให้การจัดการศึกษามี ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนไว้ระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูป แบบได้ และเพื่อเป็นการเพิ่มความหลากหลายของการจัดการศึกษาและขยายกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคนทุก ช่วงวัย (อาทิ กลุ่มวัยเรียน วัยทำงาน ผู้สูงอายุ และศิษย์เก่า) ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางและหลักเกณฑ์ในการ ดำเนินงานให้กับหลักสูตรและคณะ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึง จำเป็นต้องมีข้อบังคับนี้